

Kriptosporidioza

Šta je kriptosporidioza?

Kriptosporidioza (cryptosporidiosis), često nazivana samo "Kripto," je crevna infekcija koju izaziva mikroskopski jednoćelijski parazit, *Cryptosporidium parvum*. Smatra se da su glavni nosioci ove bolesti stoka, ovce i svinje.

Koji su simptomi kriptosporidioze?

Simptomi ove infekcije variraju od čoveka do čoveka. Neki inficirani ljudi nemaju nikakve simptome, dok drugi imaju vodenu stolicu, glavobolju, grčeve u stomaku, mučninu ili nisku temperaturu. Prvi simptomi bolesti se pojavljuju obično 10 dana nakon infekcije i kod ljudi koji su inače zdravi, traju jednu do dve nedelje.

Kako se kriptosporidioza prenosi?

Možete dobiti kriptosporidiozu ako stavite u usta bilo što je bilo zaraženo izmetom inficirane osobe ili životinje. To se može nalaziti i u kontaminiranoj vodi ili zemljištu, u sirovoj ili nedovoljno kuvanoj hrani, na vašim rukama, ako ih niste oprali posle nečega što je moglo biti zaraženo. Kriptosporidioza je vrlo zarazna bolest. Ne morate videti na rukama ili hrani izvor zaraze da biste se razboleli.

Šta bi trebalo da uradite ako mislite da imate kriptosporidiozu?

- ◆ Ako sumnjate da imate infekciju, ili ako samo imate dijareju, trebalo bi što pre da kontaktirate svog lekara. Kriptosporidioza infekcija se dijagnozira u laboratoriji na osnovu uzorka iz stolice. Vaš doktor će vam dati specijalnu posudu i sve instrukcije u vezi sa testiranjem uzorka.
- ◆ S obzirom da je ova bolest vrlo zarazna i lako se prenosi, deca koja imaju dijareju ne bi trebalo da idu u školu ili budu medju drugom decom.
- ◆ Osobe koje imaju dijareju a rade u pripreminju hrane, ili se brinu o starim ili bolesnim ljudima, ne bi trebalo da idu na posao i trebalo bi da se testiraju što je pre moguće.

Da li kriptosporidioza može da se leči?

Trenutno nijedan lek nije pronadjen koji je potpuno uspešan u rutinskom lečenju ove bolesti. S obzirom da dijareja može dovesti do dehidracije, ljudi koji imaju kriptosporidiozu trebalo bi da piju mnogo tečnosti i da se dodatno odmaraju. Ponekad dehidracija može biti toliko opasna da je neophodno primiti infuziju.

Da li postoji način za prevenciju kriptosporidioze?

Možete smanjiti rizik od dobijanja kriptosporidioze. Što više mera preuzmete, manje je verovatno da ćete se inficirati.

- ◆ Uvek perite ruke pre nego što radite sa hranom i posle upotrebe toaleta, menjanja pelena ili ako ste bili dodirnuli izmet (bavili se kućnim ljubimcima, radili u bašti na primer).
- ◆ Ako radite u obdaništu i presvlačite pelene na primer, perite ruke i površinu za presvlačenje posle svakog deteta. Ako nosite rukavice, bacite ih i operite ruke posle svakog deteta.
- ◆ Ako se brinete o pacijentima koji imaju ili su imali dijareju, perite ruke posle kupanja pacijenata, posle menjanja posteljine ili pražnjenja posuda. Ćelije kriptosporidioze još uvek mogu biti prisutne u stolici čak i kad simptomi prodju.
- ◆ Izbegavajte da pijete vodu iz jezera, reka ili potoka. Prokuvajte vodu jedan minut da biste ubili parazite kriptosporidioze kad god niste sigurni da li je voda koju koristite bezbedna.
- ◆ Izbegavajte da gutate vodu kad se kupate u bazenu, zabavnim parkovima ili toplim kupkama. Ćelije kriptosporidioze se ne mogu ubiti normalnom količinom hlorova koji se koristi na ovakvim mestima.
- ◆ Izbegavajte da jedete ili pijete nepasterizovane prehrambene proizvode. Perite voće i povrće dobro i oljuštite ih pre jela.

Dodatna uputstva za osobe sa oslabljenim imunitetom

Kod ljudi čiji je imuni sistem oslabljen, kriptosporidioza može biti opasna i dugotrajna infekcija. Ovakve osobe bi trebalo da upražnjavaju "siguran seks" i izbegavaju seksualne odnose pri kojima dolaze u dodir sa izmetom.

Treba da znate poreklo vode koju koristite. S obzirom da su ćelije kriptosporidioze otporne na hlorin, neki ljudi mogu odlučiti da instaliraju posebne filtere za vodu ili da prokuvavaju vodu koju koriste za piće, za led ili za pranje zuba. Budite posebno oprezni kad putujete u druge zemlje gde sanitarnе instalacije mogu biti ispod standarda. Razgovarajte sa svojim doktorom o drugim uputstvima vezanim za takva putovanja.

Za detaljne informacije obratite se:

- ◆ Vermont Department of Health
1(800) 640-4374 or 863-7240
1(800) 439-8550 or 863-7220
(Institut za zdravlje)
zdravlje ljudi
privatno snabdevanje vodom, filteri za vodu
- ◆ Vermont Department of Environmental Conservation (Odeljenje za očuvanje čovekove okoline)
1(800) 823-6500 or 241-3400
vodom
pitana u vezi sa javnim i opštinskim snabdevanjem